

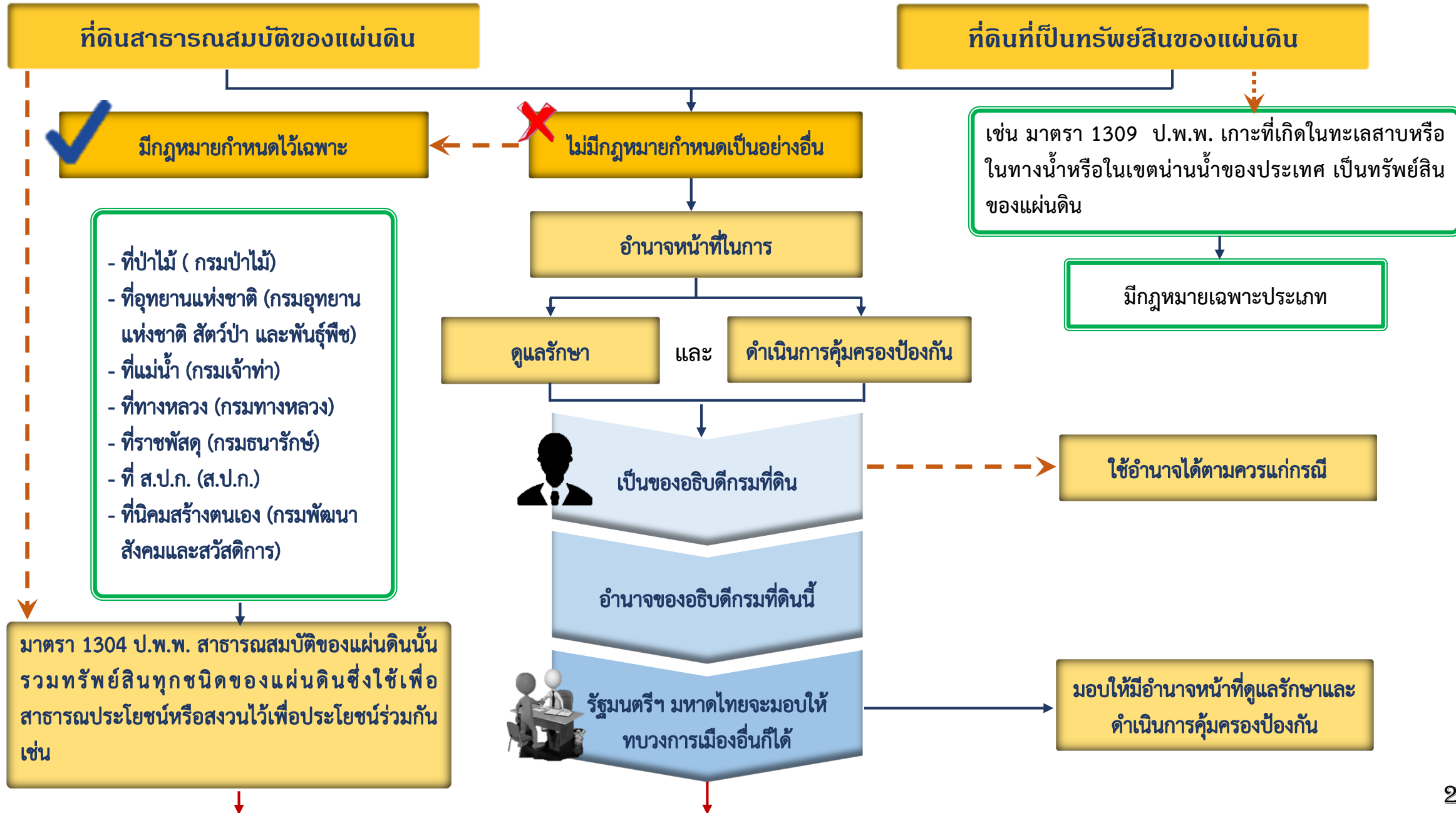

การขออนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ส่วนจัดการที่ดินของรัฐ
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร 02 141 5837

มาตรา 8 วรรคหนึ่ง การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

มาตรา 8 วรรคหนึ่ง การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ต่อ)

(1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

มีกฎหมายกำหนด
อำนาจหน้าที่เฉพาะไว้แล้ว

เช่น

- ที่สาธารณประโยชน์ เป็นอำนาจนายอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457
- ทางหลวง เป็นอำนาจของผู้บัญชาการทางหลวง ตาม พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ. 2535
- ทางน้ำ เป็นอำนาจของกรมเจ้าท่า ตาม พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

(3) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงพยาบาล สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธ ยุทธภัณฑ์

มีกฎหมายกำหนด
อำนาจหน้าที่เฉพาะไว้แล้ว

กรณีเป็นที่ราชพัสดุ เป็นไปตาม พ.ร.บ. ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 505/2552 ลว. 20 พ.ย. 2552 เรื่อง มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน (เป็นการมอบเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นตาม มาตรา 1304 (1) แห่ง ป.พ.พ.เท่านั้น)

(1) กรุงเทพมหานคร ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

(2) เมืองพัทยา ภายในเขตเมืองพัทยา

(3) เทศบาล ภายในเขตเทศบาล

(4) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ภายในเขต อบต. นั้น ๆ

สำหรับ อบจ. อาจสนับสนุนประสานและให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (2)(3) และ (4) ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินดังกล่าวข้างต้น ฯลฯ

มาตรา ๘ วรรคสอง และวรรคสามการถอนสภาพที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

กฎหมายพิเศษบางฉบับ เช่น พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518, พ.ร.บ. จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ให้ถือว่า มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้โดยผลของกฎหมาย และไม่ต้องถอนสภาพ ตาม ป. ที่ดิน อีก

ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
มาตรา 8 วรรคสอง

อาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น หรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้

ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (ม 8 (1))

คือ ที่ดินตาม ม.1304 (2) ป.พ.พ.

ผู้ขอถอนสภาพจะต้องเป็นทบวงการเมือง (ตาม ป.ที่ดิน) หรือรัฐวิสาหกิจหรือเอกชน

สภาพที่ดินที่ขอถอนสภาพ

✓ ยังไม่เปลี่ยนสภาพ
(พลเมืองยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่)

ผู้ขอถอนสภาพ (ทบวงการเมือง หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน)

✗ เปลี่ยนสภาพไปแล้ว
(พลเมืองเลิกใช้แล้ว)

และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของ ผู้ใดตามกฎหมายอื่น

ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (ม 8 (2))

คือ ที่ดินตาม ม.1304 (3) ป.พ.พ.

เลิกใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

ถอนสภาพโดย

ทำเป็น

พระราชกฤษฎีกา

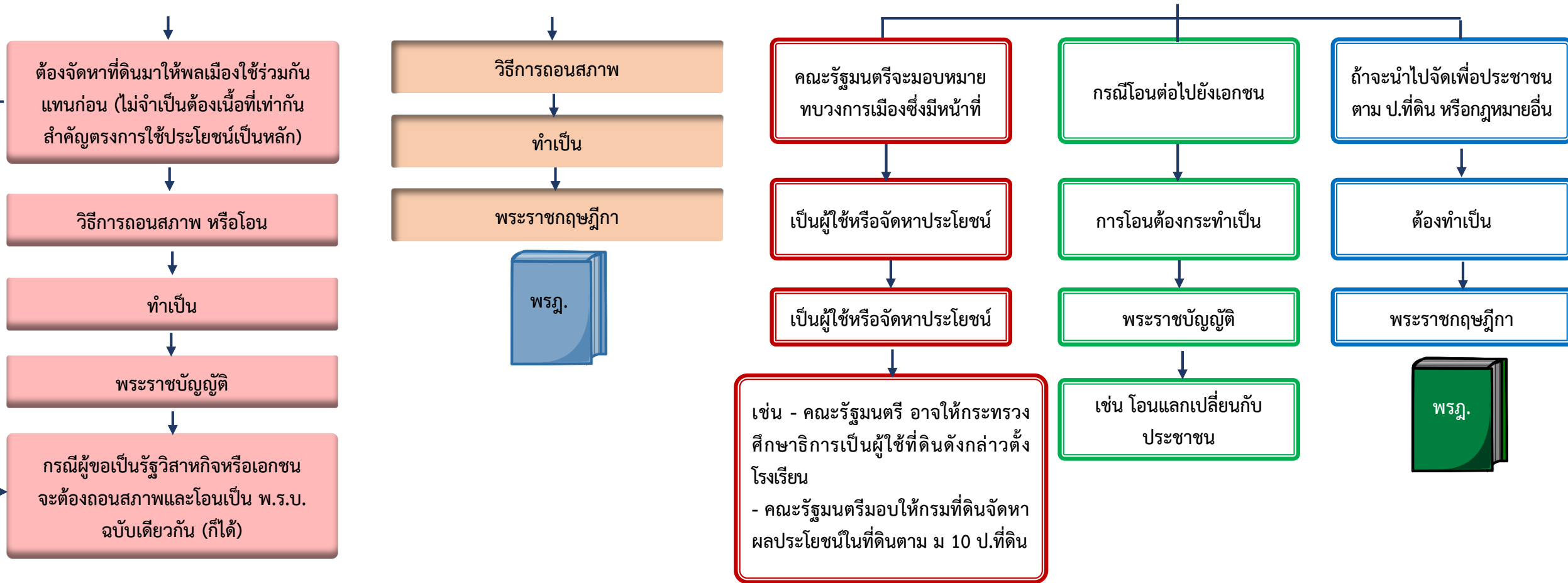
ที่ดินที่ถอนสภาพแล้วข้างต้น

ที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด (ม 8 วรรค 2)

ทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้หรือไม่ ต้องการหวงห้าม หรือสงวนต่อไป

มาตรา 8 วรรคสอง และวรรคสามการถอนสภาพที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน (ต่อ)

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 9

ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้า มิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

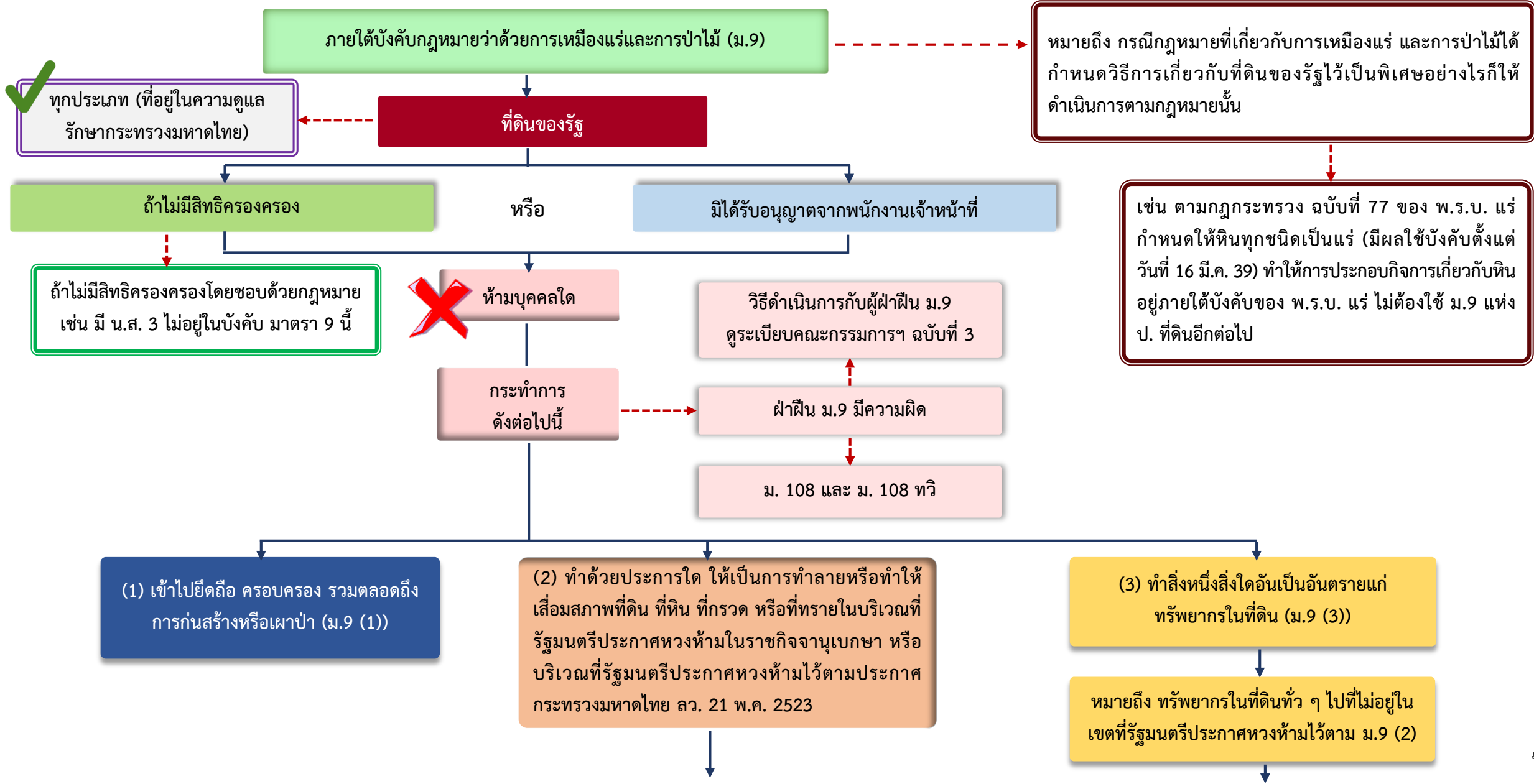
(1) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(2) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือ ที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(3) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

การขออนุญาตตามมาตรา 9

การขออนุญาตตามมาตรา 9

บริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามไว้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
ลว. 21 พ.ค. 2523

1. บริเวณที่เข่า หรือภูเขา และปริมณฑลรอบที่เข่าหรือภูเขา 40 เมตร
2. บริเวณแม่น้ำ และลำคลอง
3. ที่ดินของรัฐนอกจาก (1) และ (2) ซึ่งมีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองเฉพาะบริเวณที่เป็นที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย

การขออนุญาตตามมาตรา 9

อำนาจอนุญาตของกรมที่ดิน ตาม ม.9

ปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ของกรมที่ดินในการ
อนุญาตตามมาตรา 9 คงเหลือเฉพาะการ
อนุญาตขุดดินลูกรังหรือหินผุในบริเวณที่
เข่าหรือภูเขา และปริมณฑลรอบที่เข่าหรือ
ภูเขา 40 เมตร เท่านั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตาม ม.9

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 109/2538
ลว. 16 มี.ค. 38

หลักเกณฑ์และวิธีการ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการ
อนุญาต ตามมาตรา 9 แห่งประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565

เฉพาะกรณีขุดดินลูกรังหรือหินผุ

ต้องไม่เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะดังนี้

การขออนุญาตตามมาตรา 9

1. อธิบดีกรมที่ดิน เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับการอนุญาตระบิดและย้อยหิน การขุดตักดินลูกรังหรือหินผุ ในบริเวณที่เขหรือภูเขาและปริณทลรอบที่เขหรือภูเขา ๔๐ เมตร ที่รัฐมนตรียังมิได้ประกาศกำหนดพื้นที่นั้นให้เป็นแหล่งหินปูน หรือดินลูกรัง หรือหินผุเพื่อการก่อสร้าง

2. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตท้องที่จังหวัดสำหรับการอนุญาต ดังนี้

(1) การระบิดและย้อยหิน การขุดตักดินลูกรังหรือหินผุ ในบริเวณที่รัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดพื้นที่นั้น เป็นแหล่งหินปูนหรือดินลูกรัง หรือหินผุเพื่อการก่อสร้าง และในพื้นที่นอกเขตเขาหรือภูเขาและปริณทลรอบที่เขหรือภูเขา 40 เมตร

(2) การขุดหรือดูดทราย การเก็บหินลอย การทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

(3) การเข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(4) การต่ออายุใบอนุญาต กรณีที่อธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้อนุญาตไว้

ลักษณะที่ดินที่จะอนุญาต

ต้องเป็นที่ดินของรัฐที่

1. ที่ดินซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง
2. ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน (ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยก่อนพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะอนุญาตได้)
3. ที่ดินมีผู้เวนคืนในที่ดินให้แก่รัฐหรือทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าจนตกเป็นของรัฐตาม ป.ที่ดิน (ที่ดินตาม ม.๑๓๐๔(๑)-(๒) ป.พ.พ.

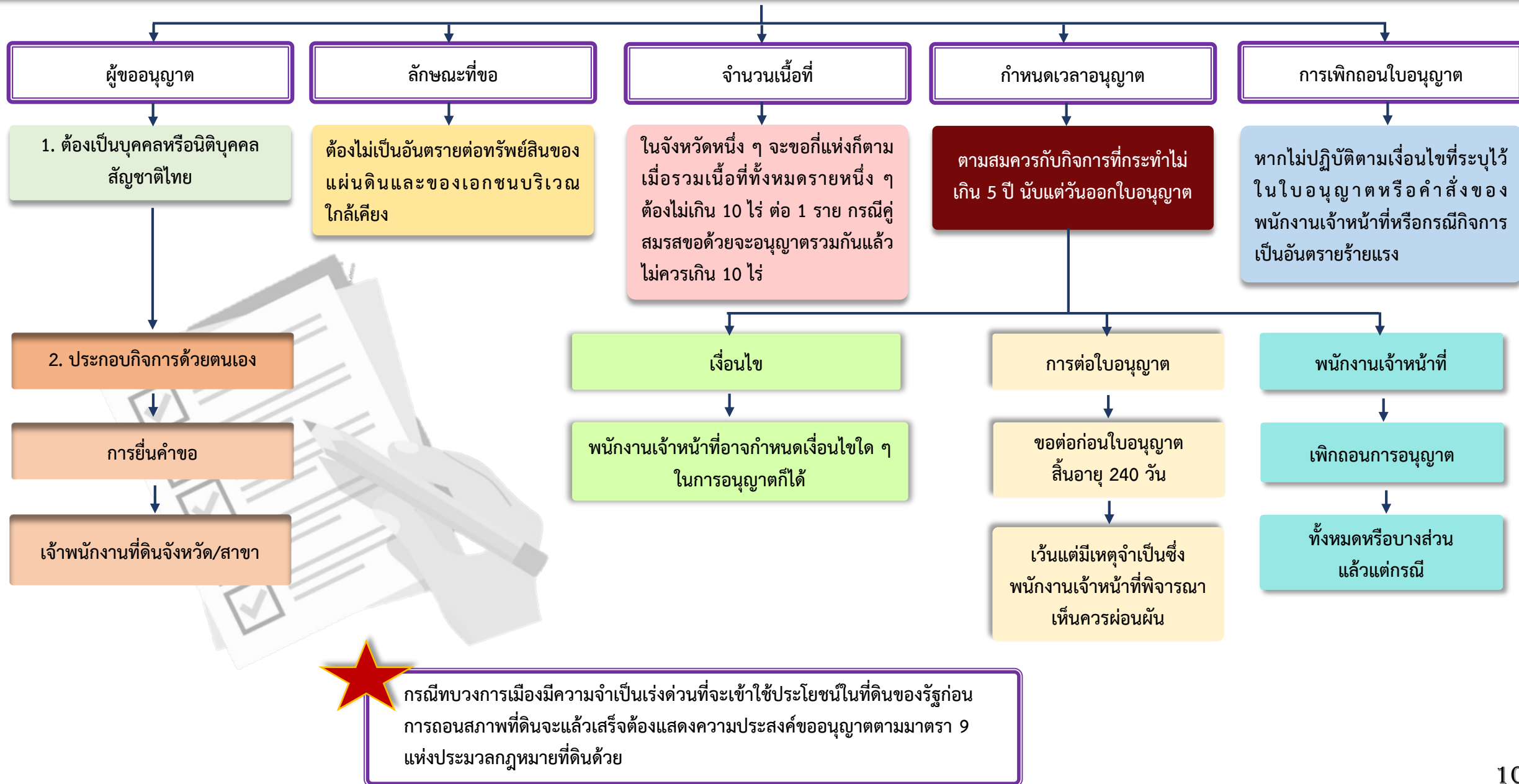
การอนุญาต

หลักเกณฑ์การอนุญาต

1. ชั้นลูกรังและหินผุอยู่ใต้ดินลึกกว่า 20 เซนติเมตร
2. พื้นที่ที่มีความลาดชันมากจนเป็นเหตุให้เกิดพังทลาย
3. พื้นที่สภาพป่าสมบูรณ์
4. บริเวณที่มีสภาพที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ
5. บริเวณที่มีความงามของธรรมชาติ
6. แหล่งที่มีซากดึกดำบรรพ์หรือโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่สำคัญ และหายาก
7. สถานที่ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน
8. บริเวณที่มีแร่ธาตุที่มีค่าในปริมาณที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ
9. อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมภายในระยะ 100 เมตร
10. พืชพันธุ์ที่มีคุณค่าหรือหายาก
11. แหล่งอาหารที่สำคัญของสัตว์ป่า
12. แหล่งน้ำหรือคุณภาพน้ำ
13. มีความลาดชันเกิน 35%

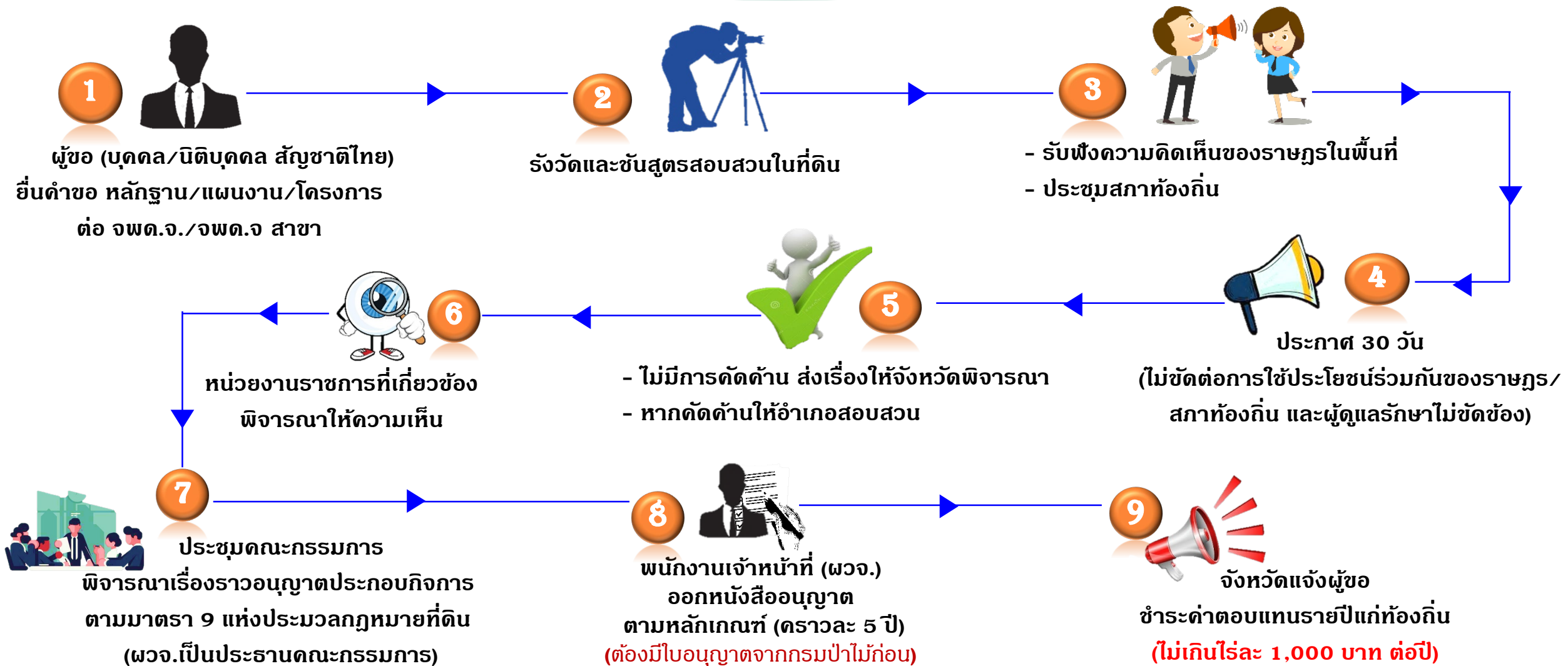

การขออนุญาตตามมาตรา 9

ขั้นตอนการดำเนินการขอใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 9/1

วรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 9 เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา 9/1

วรรคสอง ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าตอบแทนที่ได้รับภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ เพื่อเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้ค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ในกรณีที่ที่ดินดังกล่าวไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่งตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทั้งหมด

จบการนำเสนอ

ขอบคุณค่ะ